

25006, м. Кропивницький, вул. Архітектора Пауценка, 69
тел: +38 (0522) 24-44-50
email: kdka.kr@ukr.net, веб-сайт: www.kdka.kr.ua

69 Architect Pauchenko Street, Kropivnitsky, 25006 Ukraine
phone: +38 (0522) 24-44-50
email: kdka.kr@ukr.net, web-site: www.kdka.kr.ua

РІШЕННЯ № 7

«Про притягнення до дисциплінарної відповідальності та про зупинення права на заняття адвокатською діяльністю»

16 лютого 2024 року

м. Кропивницький

Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури Кіровоградської області у складі дисциплінарної палати - голови палати Квашука О.Д., секретаря палати Звіздуна А.М., членів палати — Бірюкова А.О., Кричуна Ю.А., Майнард Н.О., Шолух С.Г. та Ковальова Ю.В., який не брав участі у голосуванні на підставі абзацу 2 частини другої статті 41 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», розглянувши у відкритому засіданні дисциплінарну справу стосовно адвоката **ОСОБА_1** (свідectво про право на заняття адвокатською діяльністю <...> від <...>, видане Радою адвокатів Черкаської області на підставі рішення № <...> від <...>),-

ВСТАНОВИЛА:

Департамент патрульної поліції, від імені якого діє **ОСОБА_2**, звернувся до кваліфікаційно-дисциплінарної комісії Черкаської області зі скаргою на поведінку адвоката **ОСОБА_1**.

24.11.2023 скарга надійшла із Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури на розгляд до КДКА Кіровоградської області.

Рішенням дисциплінарної палати № 47 від 21 грудня 2024 року стосовно адвоката було порушено дисциплінарну справу, розгляд якої призначено на 11.01.2024.

Засідання палати відкладались на 26.01.2024 та 16.02.2024; розгляд справи був зупинений з 11.01.2024 по 16.02.2024.

Учасники провадження взяли участь у розгляді дистанційно, із використанням програмного забезпечення Google Meet.

Розглянувши дисциплінарну справу, палата встановила наступне.

I. Предмет оскарження

До управління патрульної поліції Черкаської області Департаменту патрульної поліції надійшов адвокатський запит від 21.06.2023 адвоката **ОСОБА_1** про витребування інформації, яка стосується складеного стосовно нього протоколу про адміністративне правопорушення від 09.06.2023 за ч. 1 ст. 89 КУпАП.

Департамент патрульної поліції зазначає, що надсилаючи адвокатський запит, адвокат діяв в своїх особистих інтересах, та вважає, що ним порушено професійні обов'язки, визначені статтею 21 Закону України “Про адвокатуру та адвокатську діяльність”.

Ставить питання про притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності у вигляді зупинення права на заняття адвокатською діяльністю строком на один рік.

II. Позиція адвоката

Адвокат **ОСОБА_1** у письмових поясненнях зазначив, що скарга Департаменту патрульної поліції є актом помсти за його професійну діяльність із представництва перед правоохоронними органами та у судових справах, зокрема, у справі № <...>.

Пояснив, що адвокатський запит було подано помилково.

Так, у період з 10 по 30 червня 2023 року, поштові відправлення здійснював його батько — **ОСОБА_3**, який забирав листи з приміщення офісу адвоката.

Не спитавши, які листи відправляти, **ОСОБА_1** зібрав всі поштові листи та здійснив відправлення разом із вказаним запитом.

Підтвердженням помилковості подання запиту є відсутність звернення адвоката про вчинення правопорушення, передбаченого ст. 212-3 КУпАП; ним не використовувалась інформація про подання адвокатського запиту чи відсутність відповіді на нього під час засідань; адвокат не подавав позову до управління з приводу відсутності відповіді.

Адвокат зазначає, що чинне законодавство не містить заборони адвокату надсилати запити в своїх інтересах, відтак він керувався положеннями статті 131² Конституції України, використовуючи за аналогією інститут “самопредставництва”.

Зазначає, що норми, на які посилається скаржник, не містять такої заборони.

Крім того, адвокат звертає увагу на те, що жодних негативних наслідків від подання ним запиту для будь-яких осіб завдано не було, запит не використовувався ним у судових справах; умислу на порушення вимог законодавства в його діях немає.

III. Учасники провадження та їх пояснення під час дисциплінарного провадження

Учасники дисциплінарного провадження:
представник Департаменту патрульної поліції — **ОСОБА_2** (довіреність № 23178/41/3/01-2023 від 19.12.2023, службове посвідчення ЧКП № 010847 від 02.11.2022);
адвокат **ОСОБА_1** (посвідчення № 794 від 02.10.2017).

Пояснення учасників провадження

1. У письмових поясненнях від 19.01.2024 представник Департаменту патрульної поліції зазначив, що під час перевірки адвокатом було надано неправдиву інформацію. Так, листом за № 77-Аз/41/24/01-2023 від 28.06.2023 йому була надіслана аргументована відповідь на його адвокатський запит, у якій було вказано на неправомірність вчинення ним дій у власних інтересах. Відповідь була надіслана у спосіб, про який просив адвокат — шляхом надсилання на електронну пошту, адресу якої він вказав у запиті. Представник скаржника вважає, що завідомо неправдиві відомості, повідомлені адвокатом, додатково підтверджують негідну поведінку адвоката, яка підриває авторитет адвокатської професії.

Під час засідання палати представник Департаменту патрульної поліції підтримав доводи скарги, послався на практику розгляду ВКДКА аналогічних справ та зазначив, що додатковою підставою для притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності є встановлений судом факт вчинення ним адміністративного правопорушення, передбаченого частиною першою статті 89 КУпАП (жорстоке поводження з тваринами).

Вважає, що стосовно адвоката необхідно застосувати стягнення у вигляді зупинення права на заняття адвокатською діяльністю строком на один рік.

2. Адвокат **ОСОБА_1** підтримав доводи, зазначені у своїх письмових поясненнях: адвокатський запит був направлений помилково, що підтверджується відсутністю відповіді на адвокатський запит, відсутністю будь-якої реакції на нього. Стверджує, що про факт подання запиту дізнався лише тоді, коли отримав матеріали скарги. Під час підготовки запиту не усвідомлював, що існує заборона на подання адвокатських запитів стосовно самого себе, з'ясувавши це лише за результатами ознайомлення з відповідною практикою ВКДКА; прямої заборони на самопредставництво адвоката закон не містить. Договір про надання правничої допомоги з собою не укладав, до запиту додав лише ордер.

Зазначив, що скаргу було подано з мотивів помсти за його професійну діяльність. На даний час адвокат усвідомив своє порушення, але на його думку, характер порушення не відповідає тяжкості стягнення, на якому наполягає скаржник, намагаючись позбавити його роботи і засобів до існування.

Вважає, що своїм запитом не порушив чийсь права та інтереси, тому просить, в силу малозначності, дисциплінарну справу закрити і звільнити його від відповідальності. Має намір не допускати таких порушень у подальшій діяльності.

IV. Мотиви рішення дисциплінарної палати

1. Палатою було встановлено, що 09.06.2023 співробітником управління патрульної поліції в Черкаській області стосовно **ОСОБА_1** було складено протокол ВАБ за № 504142 про вчинення адміністративного правопорушення, передбаченого частиною першою статті 89 КУпАП.

19.06.2023 протокол стосовно **ОСОБА_1** був направлений для розгляду до Соснівського районного суду міста Черкаси (справа № <...>).

21.06.2023 адвокат **ОСОБА_1** надіслав до управління патрульної поліції в Черкаській області адвокатський запит про надання йому відомостей про вихідний номер та дату направлення йому вказаного протоколу.

У запиті адвокат вказав, що інформація йому потрібна для встановлення законності оформлення матеріалів справи про адміністративне правопорушення.

До адвокатського запиту адвокат приєднав копію свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю та виданий ним ордер серії СА № 1057027, який містить посилання на договір про правничу допомогу б/н від 21.06.2023 та вказівку на те, що правнича допомога надається в управлінні патрульної поліції Черкаської області.

Постановою судді Соснівського районного суду м. Черкаси від <...> 2023 у справі № <...>, залишеною без змін постановою судді Черкаського апеляційного суду, **ОСОБА_1** визнано винним та притягнуто до адміністративної відповідальності за ч. 1 ст. 89 КУпАП.

2. Дослідивши матеріали справи, палата встановила, що звернення із адвокатським запитом від 21.06.2023 обумовлене особистими інтересами адвоката **ОСОБА_1**, безпосередньо пов'язаними зі здійснюваним щодо нього провадженням у справі про адміністративне правопорушення.

Як на підставу надання правової допомоги у в ордері адвоката зазначено договір про надання правничої допомоги “б/н від 21.06.2023”.

3. Адвокат стверджує, що адвокатський запит фактично був відправлений без його відома батьком адвоката — **ОСОБА_3**.

При цьому, як убачається із пояснень адвоката, **ОСОБА_3** здійснював відправлення кореспонденції на постійній основі, маючи дозволений адвокатом доступ до документів, які складаються ним у процесі професійної діяльності.

Палата вважає, що доводи адвоката про випадкове надіслання запиту суперечать характерові його власних дій та презумпції розумності вчинків людини — адвокат завершив підготовку запиту, сформував необхідні додатки, підписав їх і скріпив своєю печаткою.

Встановлені факти засвідчують відповідність намірів адвоката очікуваному ним результату своїх дій - надходження запиту до адресата.

Палата критично оцінює позицію адвоката, яка полягає у применшенні обсягу власної відповідальності у сфері професійної діяльності, намаганні зняти її з себе шляхом оперування відомостями про дії особи, яка виконувала суто технічні функції.

При цьому, переконана, що інформація про поведінку адвоката повністю виключає випадковість надіслання адвокатського запиту.

3. Відповідно до статті 131² Конституції України для надання професійної правничої допомоги в Україні діє адвокатура.

Згідно із частиною першою статті 2 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» (далі по тексту – Закон № 5076-VI) адвокатура України - недержавний самоврядний інститут, що забезпечує здійснення захисту, представництва та надання інших видів правової допомоги на професійній основі, а також самостійно вирішує питання організації і діяльності адвокатури в порядку, встановленому цим Законом.

Адвокатська діяльність - незалежна професійна діяльність адвоката щодо здійснення захисту, представництва та надання інших видів правової допомоги клієнту (стаття 1 Закону № 5076-VI).

Згідно із частиною першою статті 4 Закону № 5076-VI адвокатська діяльність здійснюється на принципах верховенства права, законності, незалежності, конфіденційності та уникнення конфлікту інтересів.

Частиною першою статті 26 Закону № 5076-VI визначено, що адвокатська діяльність здійснюється на підставі договору про надання правничої допомоги.

Договір про надання правничої допомоги - домовленість, за якою одна сторона (адвокат, адвокатське бюро, адвокатське об'єднання) зобов'язується здійснити захист, представництво або надати інші види правничої допомоги другій стороні (клієнту) на умовах і в порядку, що визначені договором, а клієнт зобов'язується оплатити надання правничої допомоги та фактичні витрати, необхідні для виконання договору (пункт 4 частини першої статті 1 Закону № 5076-VI).

Згідно із частиною першою статті 24 Закону адвокатський запит - письмове звернення адвоката до органу державної влади, органу місцевого самоврядування, їх посадових та службових осіб, підприємств, установ і організацій незалежно від форми власності та підпорядкування, громадських об'єднань про надання інформації, копій документів, необхідних адвокату для надання правничої допомоги клієнту.

Під час здійснення адвокатської діяльності адвокат зобов'язаний дотримуватися присяги та правил адвокатської етики, виконувати рішення органів адвокатського самоврядування, виконувати інші обов'язки, передбачені законодавством та договором про надання правничої допомоги (частина перша статті 21 Закону № 5076-VI).

Відповідно до статті 2 Правил адвокатської етики, затверджених Звітно-виборчим З'їздом адвокатів України 09.06.2017 (далі — Правила адвокатської етики) дія Правил поширюється, зокрема, на всі види адвокатської діяльності та в частині, визначеній Правилами, на іншу діяльність (дії) адвоката, яка може вступити в суперечність з професійними обов'язками адвоката або підірвати престиж адвокатської професії

Згідно із частиною першою статті 6 Правил адвокатської етики специфіка цілей і завдань адвокатури вимагає як необхідної умови належного здійснення

адвокатської діяльності максимальної незалежності адвоката у виконанні своїх професійних прав і обов'язків, що передбачає його свободу від будь-якого зовнішнього впливу, тиску чи втручання в його діяльність з надання професійної правничої (правової) допомоги, здійснення захисту або представництва клієнта, зокрема з боку державних органів, політичних партій, інших адвокатів тощо, а також від впливу своїх особистих інтересів.

За змістом принципу поваги до адвокатської професії, визначеного статтею 12 Правил адвокатської етики, всією своєю діяльністю адвокат повинен стверджувати повагу до адвокатської професії, яку він уособлює, її сутності та громадського призначення, сприяти збереженню та підвищенню поваги до неї в суспільстві. Цього принципу адвокат зобов'язаний дотримуватись у всіх сферах діяльності: професійній, громадській, публіцистичній та інших.

Адвокат не повинен вчиняти дій, спрямованих на підрив престижу адвокатури та адвокатської діяльності.

Згідно із частиною першою статті 14 Правил адвокатської етики адвокат надає правову допомогу відповідно до законодавства України про адвокатуру та адвокатську діяльність на підставі договору про надання правової допомоги.

Палата звертає увагу на те, що укладання письмового договору з клієнтом є професійним обов'язком адвоката, належне виконання якого зумовлює виникнення підстави до початку здійснення адвокатської діяльності (крім окремих випадків, визначених законом).

До такого висновку дійшла і Велика Палата Верховного Суду у Постанові від 06.11.2019 у справі № 817/66/16 (див.: пункти 73-76).

Відповідно до роз'яснення, затвердженого рішенням Ради адвокатів України №53 від 03.07.2021 адвокат вправі направити адвокатський запит не для задоволення особистих інтересів, а лише в межах виконання договору з клієнтом з метою надання останньому правової допомоги.

Отже, звернення із адвокатським запитом є професійним правом адвоката, яке здійснюється винятково на підставі договору та в інтересах клієнта під час здійснення представництва чи інших видів адвокатської діяльності.

Натомість використання адвокатом **ОСОБА_1** своїх професійних прав в особистих інтересах суперечить призначенню адвокатури та принижує престиж адвокатської професії.

4. Представник Департаменту патрульної поліції **ОСОБА_2** на засіданні вказав, що додатковою підставою для притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності він вважає встановлений судом факт вчинення адвокатом адміністративного правопорушення, передбаченого частиною першою статті 89 КУпАП.

Палата вважає за необхідне зазначити, що як убачається із тексту скарги, обґрунтовуючи підстави для притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності, скаржник послався лише на факт здійснення адвокатом професійної діяльності в своїх інтересах.

Додаткові обставини, перевірка за якими не проводилась, не є предметом розгляду у рамках даного дисциплінарного провадження, тому оцінка їм не надається.

V. Висновки

1. Розглянувши дисциплінарну справу, палата встановила, що 21.06.2023 адвокат **ОСОБА_1**, діючи із порушенням вимог частини першої статті 24, частини першої статті 26 Закону № 5076-VI, частини першої, третьої статті 12, частини першої статті 14 Правил адвокатської етики, звернувся із адвокатським запитом до управління патрульної поліції в Черкаській області в особистих інтересах, пов'язаних із процедурою притягнення його адміністративної відповідальності за протоколом, складеним стосовно нього співробітником зазначеного управління.

Поведінка адвоката є порушенням його професійних обов'язків, визначених пунктом 1 частини першої статті 21 Закону № 5076-VI, та містить склад дисциплінарного проступку, передбаченого пунктом 3 частини другої статті 34 Закону № 5076-VI.

2. Відповідно до частини першої статті 34 Закону № 5076-VI вчинення адвокатом дисциплінарного проступку є підставою для притягнення його до дисциплінарної відповідальності.

Із урахуванням обставин та характеру діяння адвоката, яке суперечить призначенню адвокатури та принижує престиж адвокатської професії, палата кваліфікує проступок адвоката як грубе одноразове порушення правил адвокатської етики, що є підставою для застосування стягнення у вигляді зупинення права на заняття адвокатською діяльністю на строк від одного місяця до одного року (пункт 3 частини другої статті 31, пункт 2 частини першої статті 35 Закону № 5076-VI).

3. Дисциплінарна палата, під час обговорення міри дисциплінарного стягнення, окрім характеру вчиненого діяння, також враховує, що адвокат вперше притягується до дисциплінарної відповідальності та завіряє у недопущенні таких порушень у подальшій діяльності.

З огляду на викладене, палата вважає за необхідне застосувати дисциплінарне стягнення у вигляді зупинення права на заняття адвокатською діяльністю строком на три місяці.

Керуючись частиною другою статті 31, статтями 35, 37, 40, 41 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», пунктом 8.7. Регламенту кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури регіону, затвердженої рішенням РАУ від 17.12.2013 р. № 268 (з наступними змінами і доповненнями), палата

ВИРІШИЛА:

Притягнути адвоката **ОСОБА_1** (свідोцтво про право на заняття адвокатською діяльністю <...> від <...>, видане Радою адвокатів Черкаської області на підставі рішення № <...> від <...>) до дисциплінарної відповідальності, застосувавши до нього стягнення у вигляді зупинення права на заняття адвокатською діяльністю строком на три місяці.

Зупинити право на заняття адвокатською діяльністю адвоката **ОСОБА_1** строком на три місяці.

Згідно із пунктом 3 частини третьої статті 31 Закону України “Про адвокатуру та адвокатську діяльність” право на заняття адвокатською діяльністю адвоката **ОСОБА_1** є зупиненим з 16 лютого 2024 року.

Відповідно до частини першої статті 42 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» рішення у дисциплінарній справі може бути оскаржено адвокатом чи особою, яка ініціювала питання про дисциплінарну відповідальність адвоката, протягом тридцяти днів з дня його прийняття до Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури або до суду.

Голова палати

Олександр Квашук

Секретар палати

Анатолій Звздун